

NAPREK

Opravništvo je v Ljubljani
 Frančiškanska ulica št. 6/1,
 Učiteljska tiskarna.

Glavno jugoslov. socialno-demokratske stranke.

(Vesti Ldu.)

Kakor sta se nesramno obdelovali NŠS in JDS zaradi kandidatur dr. Ribara in Gegerina tako delajo »komunisti« in napadajo posamezne osebe, ker ne morejo stranki drugače škoditi. Če na mislijo da bodo soc. dem. stranki škodovali s takimi sredstvi, se zelo motijo. Delavstvo odpira oči in ni daleč dan, ko bodo »komunistični kričaji« ostali s prazno barko ki se že tonilja. Da se ladja ljubljanskih komunistov potaplja, nam najbolj kaže dejstvo, da brezo iz vsemi štirimi na vse vetrove; ti ljudje upajo, da jim bo to brezo pri volitvah kaj pomagalo in mislijo, da bo vsa »komunistična Slovenija« drla za njimi čez drn in strn. Pa se zelo motijo, ker 28. nov. jim bo zavedno delavstvo pokazalo prhet in glasovalo za socialno demokratsko stranko. In za to stranko bodo volili tudi primorski begunci, ker se zavedajo, da je edno soc. dem. stranka prava zastopnica zatiranih — Gorški begunce.

Podžupan je odgovoril še na razne interpellacije občinskih svetnikov na zadnji seji. Na interpellacijo g. Franchettija glede dobavljanja električnega moči obrtnikom odgovarja ravnateljstvo elektrarne, da ne bo moglo dati elektrike, ker je bil zadnji nujen stroj nabavljen pred 15 leti, da pa občina tudi ne bo mogla graditi na Savi elektrarne, ker bi to stalo milijone. Na napeljavo elektrike iz Fale pa sedaj tudi še ni mogoče misliti. Občina lahko hja edinele na dobavo električne sile iz Vevč od papirnic, o čemur bo magistrat pri prihodnji seji predložil obširnejše poročilo.

— Na interpellacijo g. Ložarja glede železniške zveze v Kleče odgovarja podžupan, da bi bila po poročilu taka zveza za enkrat dražja kot pa je prevoz premoza s konji do tja. Na interpellacijo s. Kocmurja odgovarja: 1. da je pritožbo glede hitro vožnje tovornih avtomobilov po ozkih ulicah spoznali policijski komisar ravnateljstvu; 2. vodnjake v Šiški je mestni fizikar kontroliral in je treba popraviti dva vodnjaka v Jernejevi ulici, kar se bo seveda zgojilo čimprej. Na interpellacijo sod. Mihevc zaradi cen mesa urotavlja tržno nadzorništvo, da se znižanje cen mesa da doseči, če bi Vnovčevalnica za živino in mast še nadalje imela monopol za nakupovanje živine v Prekmurju. — Interpellacijo sodr. Kocmurja glede električne razsvetljave pri finančni delegaciji zavrta podžupan, češ, da je magistrat absolutno nekompetenten predlagati kaj glede ureditve uradnih ur pri finančni delegaciji; temu urado se na to izločijoš ne more odrekati luč. Podžupan omencja med drugim še to, da je glede

poprav ljubljanskih trotoarjev za letošnje leto. mo- goče le še to, da se malo popravijo troto- arji iz kamena, drugo malo pa se bo le tro- toarje obložilo s ploščicami.

Po tem poročilu predsedstva je bil odobren zapisnik zadnje seje in sprejeto poročilo magistrata o prošnjah za sprejem v domovinsko zvezo ljubljansko. O dopisu magistrata glede nove izvolitve meščan- skega odbora za upravo meščanske imo- vine se je sklenilo, da ostani na mestu stari odbor, mesto umrlega obč. svetnika Iv. Beliča pa pride v ta odbor obč. svetnik E. Franchetti. — Personalno-pravni odtsek je nato na zahtevo deželne vlade predlagal občinskemu svetu izvolitev predloženih članov volilnih komisij za volitev v konsti- tuanto, katero izvolitev je občinski svet odobril. (Člane volilnih komisij za Ljub- ljano objavljamo na drugem mestu. Op. ur.) — Finančni odtsek je nato poročal o podžupanovem dopisu glede poddržavljenja deklarske kice. Oziroma deklarske račne in reforme gimnazije. Zadeva je v teku. Mestna občina je predložila vladi, da naj se poddržavljenje izvrši z 2. semesterom šolskega leta 1920/21. Občina je priprav- ljena dati državni poslovanje v nalem. — Ob- činski svet je dalje dovolil ge. Jelki Bret- lovi podaljšanje roka za zazidavo njenega stavbišča poleg palače Kreditne banke ob Aleksandrovi cesti do 31. decembra 1925, in prenos zakupne pogodbe kopališča in gostilne v Kolesarji na go. Julko Smoletovo. Na predlog stavbenega odseka je dovolil tudi Stroinim tovarnam in livarnam raz- delitev stavbnih parcel na Prulah na 14 stavbišč v smislu predloga.

H. konen se je seje oglašil k besedi soderu Iv. Tokan priporočal, naj se vpraša- nje zaradi prenosa mestne pekarne reši po- volino in naj se eventualno prenese v Šiško. Podžupan je objubil, da se zadeva uredi sporazumno z interesentom.

Sodrug Kocmur se je toplo zavzel za užitniške uslužbenke. Omenil je, da je občina dala za mestne uslužbenke za obu- tala 20.000 K, mestni uslužbenici pa obu- tala že preleti, užitniški pa ne. Naproša podžupana, da stori vse za izboljšanje po- ložaja tem trpinom s številnimi rodbinami ter da se jim naj pri regulaciji njihovih prejemkov dovoli tako zvišanje plače in doklade kot javnim nameščencem. (Pod- župan je izjavil, da bo stvar upošteval.) — Sodrug Kocmur je predložil še prošnjo, da se dovoli športnemu klubu »Slovani« ogra- ditev športnega prostora. Podžupan g. dr. Triller je odgovoril, da bi bilo najbolje, da bi imeli vsi športni klubi skupni športni prostor na bivšem kolesarskem dirkališču. Predsednik športne zveze, dr. Žifek, se je že izjavil, da bi športna zveza mogla do- seči pri vojaški oblasti, da se ta prostor izprazni. — Sodrug Kocmur je nadalje po- ročal, da so mestni nameščenci pri mestni blaginji vzeli za nabavo kuriva, čevljev, obleke itd. skupno okoli 300.000 K pred- umov, kar priča o njihovem zmotnem po- ložaju. Predlaga, da se ta dolg uslužben- cem odpíše. — Dalje se je sodrug Kocmur pritožil zaradi velikosti in teže peciva, ka- kršno peko ljubljanski peki Prinesel je s seboj več vrst peciva iz Maribora, Celja in Ljubljane in ga pokazal občinskemu svet- nikom. Ljubljansko pecivo je v primeri z mariborskim in celjskim silno majhno, v cení pa se malo ali nič ne razlikuje. (Obč. svetnik pek Bončar napravi pri tem opa- zko. Sodr. Kocmur: »Nisem mislil, g. Bon- čar, da je to ravno vaše pecivo.« Smeh.) Sodr. Kocmur, predloživši eksplanare pec- iva obenem s povečevalnim steklom pod- županu in poročevalcem, da si ga ogledajo, zahteva, da naj občina potom odbora za določanje cen napravi samoljubnosti ljub- ljanskih pekov konec. Če lahko pečeta Trečk in Zalaznik dober kruh, zakaj bi to ne mogli vsi. — S tem je bila javna seja zaključena.

Vp. šlihte zaostalo naročnino za »NAPREJ«, da se vam njega pošiljanje ne ustavi.

LISTEK.

Skrivnost "rumene sobe".

Francosko spisal Gaston Leroux. (Dalle.)

— Vi nam morete imenovati mor- tilca? vpraša predsednik: omarite že v svojem sklepu.

— Seveda. gospod predsednik, za to sem prišel. odvrača Rouletabille.

Med občinstvom mu je odgovorilo ploskanje, a že so napravili stražniki zvenet mir in red.

— Jože Rouletabille pravi g. Hen- ri Robert ni klican redoma za pričo, toda gospod predsednik ga lahko za- stavi vsled svoje moči, ki lo more uporabiti v slučajih, ki jih blagovolji spoznati primernim.

— Naj bo! reče predsednik. zasli- žali bomo Končaimo že o tem...

Državni pravdnik ustane:

— Predlagam, da nam g. Jože Rouletabille takoj pove ime dotičnega, ki bi naj bil morilec.

Politične vesti.

+ »Piccolo« o programu italijanske delegacije na istranski konfe- renci. O prihod prihoda italijanskih delegatov v Rapallo priobčuje »Pic- colo« poročilo iz Rima o programu italijanske delegacije, kjer veli: Vlada krogi niso ničesar izjavili o programu, ki ga namerava uveljaviti italijanska delegacija pri pozva- nkih v Rapallo. V kolikor se more dosedaj vedeti, bo vseboval ta pro- gram razvodno črto Juliskih Ali od Triglavja vzdolž eorske črte vzvod- ne od Idrice do Nanosa in Snežnika po določilih logonskega pakta do Kantride. Italija bi se odrekla samo logaški kotlini pridržala na bi zase okraj Postojne in Razdrceva in ze- leznisko križišče St. Peter na Kra- slju severno od ulske meje. Delega- cija namerava spraviti na dnevni red tovo vprašanje, ki le postalo niuio vsled sistema, ki se va poslu- žujejo Jugoslavlani, da sabotira, o- našo trgovino z Nemško Avstrijo. Gre za jeseniški trikot, ki leži med Julsko mejo in mejo Koroške in ki je, ker pripada Kranjski, v jugoslo- vanskih rokah. Jesenice so velevaž- no križišče, no katerem teče na- kraša zveza med Trstom in Duna- jem, t. i. turska železnica. Ni ugo- tovljeno, ali bo italijanska delega- cija zahtevala jeseniški trikot za ita- lijo ali pa za Koroško. Vemo pa, da hoče to velevažno železnisko pro- vo osvoboditi nevzdržnega sužen- stva. Kar se tiče Reke bo program delegacije, da bo razen teritorialne zveze z Italijo zahtevala priznanje dovršene dejstva. Kar se tiče Kr- ka, ni znan namen vlade. Kakor se zdi, se ne govori več o izročitvi Čre- sa in Rabat. Italijanska delegacija pa se namerava odredi slavne in svete Dalmacije. Ta namen vlade je go- tov. Nejasen oziroma še ne natanč- no določen je program delega- cije glede Črne gore in Albanije. Na vsak način pa se odkloni priklonitev Skadra k Jugoslaviji.

+ Klerikalci so hudi na socialne demokratke. Ker hočejo odpraviti verski tonik iz posvetnih šol in ker zahtevajo ločitev cerkve od države. Čudni ljudje! Kaj ni za verski tonik za tiste ki ga žele, dovoliti prostora v cerkvah? Kar se pa tiče ločitve cerkve od države na to, da se ka- toličanom na Francoskem in v Ame- riki, kjer je ločitev cerkve od drža- ve izvedena do kraja ne godi prav nič hudo in ravno katoliški listi na- holi oznanjajo sveto veselo veser, ka- ko se katoliška cerkev v teh deže- lah leno razvija, ker živa popolno svobodo. Seveda morajo verniki ki hočejo imeti župnika tega sami pla- čevati, kar bodo tudi katoliški Slo- venci radi storili. Ali ne ho leno če ho lahko imelo naše dobro ljudstvo v vsaki fari no deset duhovnikov namesto enega in vsakom nedejno no deset maš in pet »petih« litanih na- mesto nosenih — amok plača! ho- treba plačati in sicer odkrito in jasno ne na prikrito pod davka, ka- tere vse ti prikriti škriči požoro...

+ »Na pot nezdravi in blodni akcija. (Uradno.) Priprave za volitve, v kolikor so odvisne od dela oblasti, bodo izvr- šile vse o pravem času. Tok volilnih pri- prav, po dosedanjem sodeč, obeta, da bo ostal normalen, ako se takoj in odločno stopi na pot nezdravi in blodni akcij kot- ovih elementov, ki želijo izrabiti volitve v konstituanto v namen, ki je čisto nasproten konstituantni. Ustavotvorna skupščina mora prnesti ustavo za našo državo. Cela dr- žava pričakuje, da se bo opravil ta posel v redu in svobodno. Obeto i garantirala

država z svojo močjo. Precejšno šte- vilo državljani pa je razumelo volilni red in volilno svobodo kot pravico, da vsak lahko dela in govori, kar hoče. Bili so na- pažnega naziranja, da je v volilnem boju dovoljeno vse, torej tudi protidržavna ak- cija. Vendar pa je ona prepovedana in kaznjiva. Volitve so odredene z zakonom in z zakonom odredni cilji. Poslanci, ki jih narod svobodno izbere, bodo imeli, ko bo- do izvoljeni, nalogo, da se izrazijo o ntrani ureditvi države potom ustave in v toliko je svoboda volitev neomejena. Kdor bi hotel ali poskušal, da da volitvam kak drug zna- čaj, mora biti takoj onemogočen način, ki ne dopušča nobenega dvoma. V vsakem slučaju in v vseh okoliščinah ostala drža- va in dejstvo narodnega uledinjenja izven diskusije. Sedaj gre samo za ureditev dr- žave, ne pa za državo samo. Država je — hvala Bogu in narodu in narodni vojski — stvorjena in ostane nedotakljiva. Nikomur se ne sme dopustiti, da širi o njej sumnje in nezaupanje, ali da draži na medsebojno mržnjo in seje nezaupanje med oblastmi in plemen. Najmanj pa se sme trpeti prigo- vanjanje na razkosanje države. Ljud, Take fermane pošilja »demokrat« Draškovič v svet.

+ Volitev delavskih svetov v Avstriji se bo izvršila od dne 14. t. m. do 5. decembra. Ta volitev bo od prevrata iz l. 1918 sem že četrta. Tokrat se bodo volili samo krajevni in okrožni delavski sveti. Glavna naloga teh delavskih svetov bo po zadnjih volitvah v Avstriji ta, da se bodo v njih združevali proletarij vseh smeri socialističnega strankar- skega pripadništva (soc. dem. soci- jalisti, levicariji, komunisti, »Bundi- sti«), tako da bodo ti delavski sveti velika opora predvsem strokovne- va vplivanja, ki ho v njih imelo trdno, hvaleno podlago dojem so delavski sveti ob prevratu bili v prvi vrsti proletarska državna organizacija ki je imela predvsem politično važnost kot organizacija v okviru socialne demokracije.

+ Program nove francoske vla- de. Glede programa vlade in o de- lu, ki čaka parlament, ki se danes sestane, je izjavil ministrijski pred- sednik Levguies poročevalcu lista »Petit Parisien«: Prehod od vojne k miru je Francija v soočenem presta- la. Čerav je več trpela, kakor dru- ge države. Sedaj na je treba, da se Francija vzpostavi in obnovi. Re- formni program parlamenta je zelo obširen. Predvsem moramo urediti državne finance, obnoviti po vojni porušene kraje in postaviti železni- ski promet na drugo podlago. Na- daljevala naloga, e po mnenju minist- skega predsednika ta, da se grele zakon o znaniu delavnege, časa da se sestavi novi zakon vzvolne- va in socialnega pomena. Levguies se je izrazil za takojšnje obnovev odnosaev z Vatikanom. Predvsem je naloga politike, braniti interese države obdržati zvezo ter to plačati, kar se tiče francoske politike, na- pram Nemčiji, je že označil nene smernice nemškemu poslaniku. Francija je volina, rešiti vsa vpra- šanja, ki se tičejo Nemčije v snravnem in pomirjevalnem duhu. Zveza narodov je lena institucija, ki bo sčasoma postala velika moč in bo nosehno ovira tam, kjer ho nastal poizkus, da bi se zopet uveljavil im- perializem in militarizem.

+ 50 let'ca francoske republi- ke. 11 t. m. bodo slavili v Parizu z velikimi svečanostmi proslavo 50 letnege obstoja francoske republike. Fo nesrečni vojni z Nemci l. 1870 so Francozje odstavili tedanega cesar- ja Napoleona III. in vzpostavili re- publiškansko državno obliko, ki se je obdržala v kljub vsem močnim po-

skusom bonapartistov, orleanistov in drugih lepitimističnih reakcionar- iev do današnjega dne. Seveda fran- coska republika danes še ne pred- stavlja one dovršene republikanske države, kakor in zahtevala moderna demokratska načela. Francoska re- publika je meščanska republika, v kateri imajo vsi oblasti v rokah sa- mo premožni sloji, torej buržvazija in buržvazija najbolj zakrknjenega kalibra. Nikjer na svetu ne cvete ka- ritaistična nčenica tako bujno kakor v Franciji. Ker se pa na Francoskem tudi socializem leno razvija, zato je ujanje opravljeno, da se bo prosla- hala stoletnica francoske republike že v drugi obliki: iz buržoazne re- publike se bo razvila socialna re- publika. Današnja francoska me- ščanska republika je samo prehodno stanje na poti do socialne in res demokratske državne forme.

+ Manifest II. internacionale. Iz- vrševalni odbor II. internacionale je objavil manifest na delavstvo vsega sveta, kateri pravi, da je bila proletarska slova zlomljena od lah- kin rok. Napada bolševizem in III. internacionalo (červavno je ne ime- nuje) in in doži carističnih metod in demoraliziranja delavstva. »Soci- alizem znači mir« pravi padahe »bolševizem« na pomeni: nasilstvo in vojna. Kapital je mednarodno or- ganiziran. Če se proletarijat sam mednarodno ne organizira, pomeni to smrt socialistične države. In do- zornigia mora priti čim prej. Ude- stvitev socializma se more zgoditi le na podlagi demokracije, drugače zanapadno revščini lakoti in ukri- enu protikracije.

+ Rusko p. liske ra meitvene težave. Zastopniki brehivalstva he- loruskega okraja Lenel so pri pod- predsedniku Dazvinskem in pri mi- nistru Ruskem protestirali proti polsko-ruskim mej. ki je bila določe- na pri pogajanjih v Riel. Ta meja ostavlja onstran meje renubike Pol- ske milijon naiholi zvestih poltskih rojalov. Odnosanstvo je izjavilo, da želi brehivalstvo njihovega okrožia da se ta pokrajina prikloni k Polski. Brehivalstvo ne ho prenašalo okupa- cije na Rishli. Minister Dabski, pred- sednik polske delegacije pri mirovni konferenci je objubil, da ho vpošte- val njihove želje takrat, ko se ho končnoveljavno določevala meja med Polsko in Belo Rusijo.

+ Poljska demenra zvezo z Wrangel in V nasprotju z vestmi ki jih razvijajo sovjeti sta poljska vla- da in vrhovno novelništvo v roku, ki va določeno določne točke pred- hodne mirovne porredbe, prekinile vsak stik s četami boliohodimi se z bolševiki. Akcije Wrangla, Petliu- re Balahoviča in Savinkova so po- popolnoma samostojna in samovoljna podjetja. Poljska vlada ne more prevzeti odgovornosti, ki ho imajo organizatorji te akcije. Ta podjetja na ne morejo ovirati rednega po- teka razvoevrav v Riel.

+ Poljsko-nemška pogajanja ra- di polskega koridora so dosedaj dobro uspešna in se bodo dne 22. no- vembra nadaljevala v Parizu.

+ Socialisti in volitve v Združe- nih državah. Uspehi ameriških volit- ev še niso popolnoma znani, toda gotovo je, da so dobili socialisti dvakrat toliko glasov kot v letu 1916. Debs je dobil isto število glasov ka- kor Cox.

+ Posoben mir med Ameriko in Nemčijo. Kakor javlja washington- ski poročevalac lista »Echo de Pa- ris«, je gotovo, da se versailleska mirovna porredba ne predloži senatu temveč da se novemu seratu takoi

ko se sestane, predloži izjava glede vzpostavitve mirovnega stanja z Nemčijo.

Telegrami.

FRANCOSKA POSLANSKA ZBORNICA.

LDU. Pariz, 8. (Havas.) V specialni de- bati glede načrta o prenosu srca Gambette v Pantheon in pokopa neznane vojaka pod slavolokom je bil enoglasno sprejet člen I., ki se nanaša na prenos srca Gam- bette. Pri posvetovanju o členu II. glede pokopa neznane vojaka pod slavolokom je prišlo do srdega prerekanja med levi- co, ki je zahtevala pokop v Pantheonu ter med centrom in desnico, ki sta temu odloč- no nasprotovala. Končno je bil skupni na- črt enoglasno sprejet. Zbornica je nato pre- šla k določitvi dnevnega reda. Poslanec Noble Mayre, poročevalec o zakonskem načrtu glede vzpostavitve poslaniškega mesta pri sv. stolci, je zahteval, da se po- svetovanje o zakonskem načrtu sprejme na dnevni red. Barthou, predsednik odbeka za zunanje posle, se je z njim strinjal. Zborni- ca se je odločila, da postavi zakonski na- črt o vzpostavitvi poslaniškega mesta pri Vatikanu na čelu dnevnega reda prihodne seje, ki se ho izvršila 16. t. m.

AMERIŠKE FINANCE.

London, 9. »Times« javlja iz New Yorka: Finančni minister je iz- javil, da ho moralo ameriško ludo- stvo še nimanje tri leta plačevati davke, izvirajoče iz vojne v višini 1 milijarde funto šterlingov letno. Neobhodno ho potrebno znatno zvi- šanje dohodninskega davka. Govor- riti ho tudi še o vračanju, koliko višjo uvozno carino ho zahteval no- vi republikanski kongres.

NEMIRI NA IRSKEM.

LDU. London, 9. (Reuter.) V London- derryu so bili večeraj zvečer, veliki nemiri. Več irskih železnic lokalnega pomena je ustavilo promet, pa tudi promet na večjih progah se ho znatno omeili. Pričakuje se, da bodo koncem tedna vse železniske dru- žbe na Irskem ustavile obrat.

Iz stranke.

Centrno taništvo ISDS v Ljub- ljani onozaria vse n družice ISDS oziroma KDZ, da se naj odsteli nanre- vel brezolavi poštiala direktina na naslov: — ISDS — Ljubljana.

Organizaciji ISDS in Kmet- sko-delavske zveze naznanjamo, da je izšel nov o. ludoan gislan letak:

»Slovenskemu ljudstvu! Koga bomo volili?« Kdor ga ho imeti naj nje na mir v Nanreia v Ljub- ljani. Dobe ga lahko tudi dostimezno zagoniki.

Ker je zateza odmerena, se je zlagali za letak č. mreite.

Drušvene vesti.

Delavsko pevsko društvo »Na- mre« priredi ter vabi na Martinovo veselico, ki se ho vršila dne 14. no- vembra t. l. v gostini pri Zelenem travniku. Začetek je oh 16 ur (4 uri) popoldan. Spored: prosta zabava, in- rles. Vstopnina 6 K. — Za obilno udeležbo se priporoča ter vabi od- bor.

Sodrugil Delavcil Delavke!

Edini list, ki spada v vaše družine, je socialistični dnevnik

== NAPREJ ==

edini radikalni zagovornik vaših pravic in koristi, Vaš neustrašni sobojevnik in voditelj.

Zatorej proč z drugimi listi!

Citajte, naročajte »NAPREJ«!

Predsedniku je obraz žarel: ga. Henri Robert in Andre Hesse sta bila ozlovoljena.

Predsednik reče:

— Dosti je tega slenomišenta. Lahko se odstranite gospod v dvo- rano za priče. Pridržim si vas na razpolavo.

Rouletabille protestira.

— Zarotavljam vas, gospod pred- sednik vsklitke s svojim čistim zve- nečin vlam, zarotavljam vas, da bo- dete razumeti takrat, ko vam bom vo- vedal morilečvo ime, da nisem mogel tega storiti nred nolsedmo uro. Moja žastna beseda! Beseda Rouletabilla! Toda med tem vam lahko še vedno podam nekaj potasnih glede umora na dvorišču. G. Friderik Larsan me je videl na delu v Gandieiu, on bi naj- lahko povedal, kako skrbno sem stu- diral to celo afero. Zato pa tudi smem imeti nekoliko drugačno naziranje ter izjaviti, da je nagnal g. Friderik Lar- san na zatožno klop nedolžnega. Pre- pričan je o moji dohri veri, to vem. Kakor je tudi prepričan o važnosti

molih razkritij, ki so dostikrat potr- dila njegova razkritja!

Oglasi se Friderik Larsan:

— Gospod predsednik, zanimivo bi bilo poslušati ga. Jožeta Rouleta- billa, rembol bi bilo to zanimivo, ker sva si nasprotujočih nazorov.

Pritrjevalno mrmranje te srre- mlaio policistove besede. Sprejel je boi kot vrl hunak. Turnir je obetal izred- ne zanimivosti. Tako odlična na- sprotnika sta reševala uganko in prišla do različne razrešitve.

Ker molči predsednik nadaljuje Friderik Larsan.

— Sozlasava glede sunka z no- žem v srce kakor tudi glede tega, da je storil to morilec g. d. Stanger- sonove; toda ker ne sozlasava gle- de tega, kako je morilec ušel z one- ga kota na dvorišču, bi bilo res za- nimivo slišati, kako si to razlaga g. Rouletabille.

— Gotovo, gotovo, pravi moj pri- jatelj, zelo zanimivo bi bilo!

Dvorana je zopet prasnila v smeh. Predsednik je takoi izjavil, če se to še enkrat ponovi, si ne bo prav nič

več pomisljal ter bo al brezobzirno izpraznil dvorano.

— Res, tako je skončal predsednik v tako žalostni aferi, nač ne vidim ničesar smešnega.

— Jaz tudi ne! pravi Rouletabille.

Ljudje pred menoi so si tlačili roba- ce pred usta, da ne bi bušili v glasen smeh.

— Torej, reče predsednik slišali ste, mladi mož, kar je ravnokar rekel g. Friderik Larsan. Razložite nam se- dat vi, kako je pobegnil morilec iz oneva kota!

Rouletabille je pogledal gospo Mathieuvevo, ki se mu je žalostno nasmehnila.

— Ker je blagovolila ga. Mathi- enieva, je rekel, sama priznati svo- io krivdo in ni zakrivala, da je bila čuvaieva ljubica...

— Svinja! zakriči oče Mathieu.

— Odvedite očeta Mathieuia!

ukaze predsednika.

Očeta Mathieuia odvedelo.

(Dalle prih.)

Naznanilo!

Cenejši in boljši kruh na vidljivi
Poziv k pristopu!

V smislu sklenjenega ustanovnega zborovanja dne 5. novembra t. l. naznanimo ljubljanskemu in okoliškemu občinstvu, zlasti delavstvu in uradništvu vseh strok in panog, da se ustanovi

»Prva delavska pekarna v Ljubljani«

ki bo delovala na temelju zavezo. Njen namen bo ustanoviti in obratovati pekarskih podjetij, kakor tudi opravljanje vseh z istimi zvezanih postranskih poslov in trgovine.

Ustanovni zborovanje se določilo pristopnino k zadrugi na 2 K, deleže na po 100 K. Posamezniki morejo podpisati le no in delež, obstoječa društva in zadruge na tudi več. Deleži se morejo vplačati tudi v 10 tedenskih obrokih.

Pozivljamo vse, ki se zavzemajo za to, da dobi ljubljanski in oko-

liški konsument dober, tečen in sušen kruh, da se priključi članom te zadruge.

Pristopne izjave se bodo dobile prihodnje dni pri vseh ljubljanskih in okoliških prodajalcih »Konsumnega društva za Slovenijo« ter pri »Slovenskem kreditnem društvu v Ljubljani«. Aleksandrova cesta št. 5.

Z obratom prične zadruga naibže že tekom tega meseca.

V Ljubljani, dne 9. novembra 1920.

Albin Prepeluh, Karl Tekavec, I. Skornik, Stefan Dražič, Anton Letnar, I. Kocijan, M. Rakovčeva, I. Glavač, članji začasnega načelstva
Jos. Kurčič, Irena Mihovc, Ivo Udovč, Rok Wergl, I. Ravnik, I. Priatelj, člani začasnega nadzorstva.

Dnevna kronika.

Južna železnica vrši samomor. Tako je ugotovila komisija, ki je preiskovala vzroke prometnih težav na različnih omejenih postajah. Ta komisija je došla, da južna železnica neče voziti. Ona sabo tira promet in nalašč zadržuje lokomotive, lomi in ruši vagoni in odpušta osebje. Torej pravi harakiri! Špeditersko podjetje, kar je v bistvu vsaka železnica, pa neče voziti! Tako početje je treba »globiti« in južna železnica bo plačala za svoje samomorilno početje obutno kazen: nad 700 milijonov dinarčkov! Pa ne v papirju, ampak v suhem zlatu. To znaša po kurzu 1 zlati dinar — 16 kron okroglo enašt milijard kron. To je že lepa številka, ki se da pokazati. Ne da se pa pokazati lahko- vernost gospodov v Belgradu, če mislijo, da jim bodo te dinarčke kdaj izplačali — francoski priterili! Pred Francijo imajo v Belgradu veliki respekti.

Kako znajo gospodariti z železnicami, o tem bi se lahko pisali dolgi članki. Klerikalci so se hvalili na vsa usta, kako se bomo komodo in na pol zastoni vozili z železnicami po bogati Jugoslaviji, ko je prevzel železniško ministristvo dr. Korošec. Ali dolgo, predko je železnice in železničarjem ministristvo in še ministristvo strokovnjak za železnice, dr. Korošec. Tako dolgo, da se vsak dan slahše in dražje vozariš in da železničarji dnevno bolj pisanjo gledajo, s čim da bodo preživljali sebe in družino. Navsezadnje še pokvarjenih lokomotiv menda ne bo več v Jugoslaviji? To bo vedel povedati dobro poučen »Večerni list« in »Slovenec«, ki ima le dr. Korošec gotovo na skrivnem povedal, kda' misli presenetiti ves svet, da se bomo po naših železnicah še hitreje vozili kot po ameriških! Da se tudi pri železnicah ne da čudežev delati, to smo mi davno vedeli, klerikalci pa so v čudeže verovali, zato so se pa zgražali nad s. Kristanom, ki je svojčas hotel preskrbeti nekaj lokomotiv in ustanoviti 7 železniških delavnic v Jugoslaviji, da bi se pokvarjeni material popravil in obnovil, in da bi se na ta način prometne razmere izboljšale. Dr. Korošec in njegova stranka so se pa za udušenje gibanja železničarjev bolj brigali kot za železnice in so pustili, da se je na železnicah gospodarilo kakoršibohdi. Lep primer o tem, kako se je hotelo obnavljati železnice, bodi to-le, kar piše »Železničarski Glasnik« iz Sarajeva: Pravi, da je sarajevska firma Sumbul & Co. ponudila železniški direkciji v Sarajevu plinovne žarnice (Brenner) po 550 K za kos. Klub temu pa je direkcija to ponudbo odbila in rajši kupila na Dunaju enake žarnice po 11 K za kos. Kupila jih je 20.000, vendar česar je bila država oškodovana za 110 tisoč kron. Sarajevska direkcija je na Dunaju kupila tudi vzmetna peresa za 30 let naprej in to danes, ko so cene na vrhuncu. Dalje je ista direkcija kupila na Dunaju barve, ki so bile bane že gotove, v resnici pa niso bile in jim je bilo treba, ko so bile že kupljene, primesti še za 320.000 kron firme, s čimer je bila za to vsoto zopet oškodovana država. Direkcija je nadalje kupila slikarskih in plesarskih potrebščin tolike množine, da bodo za 130 let naprej zadostovale in to danes, ko so cene naivše: kupila pa je tudi velike množine vijakov in žebeljev, ki se pri železnicah sploh ne dajo uporabiti itd. — Kdor si to predčita, si lahko predstavlja, kako »napredujemo« pod »vzornim« gospodarstvom, kakršnega vodijo naše v gospodarstvu tako zelo »preizkušene« meščanske stranke!

Iz uradnih listov. »Uradni list« št. 128, priložuje naredbo ministra za agrarno reformo o državnem nadzorstvu in upravljanju veleposestev, odločbo za upravljanje carinskih stavkov na uvozno blago iz pogodbenih držav, razglas glede uvoza svežega mesa iz Švice, odločbo glede daril, ki prihajajo iz prekomorskih dežel ter odločbo, s katero se delegati finančnega ministra pooblašajo s pravico odobravanja občinskih pristojbin.

Podpore za medicince. Zdravstveni svet je izbral one dijake medicince, ki bodo dobivali podpore za študij v inozemstvu. Izbranih je 25 dijakov za študije v inozemstvu, 50 pa za študije na medicinski fakulteti v Belgradu.

Fečal za luženje (banje). — Urad za pospeševanje obrti bo jedil skupno z državno obrtno šolo v Ljubljani dvadnevni tečaj za luženje (bananje). Pouk bo celodnevni. Interesenti - mizarji naj takoj pri glasilo svojo udeležbo na Urad za pospeševanje obrti, Dunajska cesta št. 22.

Blago za oblake vpojoencev. Da se omogoči tudi vpojoencem nabava blaga za oblake, proti odplačilu kupnine v mesečnih obrokih, je delegacija ministristva financ na predlog deželne vlade dala finančni blagajni naročilo, da odteguje vpojoencem pri »Samopomoči« pozajane obroke za prevzeto blago do popolnega vplačila kreditirane kupnine pri vsakomesečni poplačili in da pošilja te obroke naravnost »Samopomoči« v Ljubljani. Kupnina se mora povrniti na ta način v največ šestih obrokih.

Podraženo šentjanskega premoga. Deželna vlada je odobrila zvišanje cen premoga iz šentjanskega premogovnika. Cena premoga znaša za debeli premog 515 K za ton, za drobni premog 480 K za ton in za aprovizirani premog 420 K za ton. Osrednji urad državnih montastičnih obratov bo nadzoroval obratovanje, investicijska dela in knjigovodstvo podjetja.

Obratno ravnanje južne železnice je ustavilo vse sprejeme poduradniških pripravkov in ne sprejema do preklica nobenih novih prijav. Do sedaj vlozene prošnje se bodo le po potrebi vpoševale.

Podraženo hrvaških listov. Ta mesec so skoro vsi hrvaški listi povišali naročnino. Dnevnik stanejo 2 kroni izvod, nekateri drugi listi pa celo 3 krome izvod. Slovenski listi so v naši državi doslej še najcenejši klub ogromnim stroškom, ki jih zahteva izdajanje listov.

List za gospodarstvo. V Zagrebu je za cel izhajati list »Jugoslavenska šuma«, ki se bo pečal z ekonomijo, predvsem z gospodarstvom, lesno industrijo in lesno trgovino.

Za univerzo v Velikem Bečkereku (Bani) se zavzemajo banarski listi. Pozivljajo vlado, da gre ustanoviti te univerze na roko.

20.000 vojakov v zaporu. Komunistični list »Radniške Novine« piše, da je v naši državi okoli 20.000 vojakov in 500 častnikov zaprtih v ječah. Ne vemo, koliko je na tem resnice, da pa se je z vojaštvom ponekod skrajno grdo in krivično postopalo, to so naši čitatelji lahko uvideli iz raznih in ponovnih interpelacij naših sodem. poslancev v parlamentu, ki so se za vzeli za te trpine, pa tudi iz pribož vojaških jetnikov samih, ki so bile pribrojene svoj čas v našem listu. Vsakdo, ki mu je torej res za pravico, bo uveljavil svoje zahteve na dan 28. novembra s tem, da bo glasoval socialna demokratično.

B. Stankovič, referent umetniškega oddelka je premeščen k ministristvu za prosveto in imenovan za referenta za višjo izobrazbo. Na njegovo mesto pride Vilko Petrovič, pisatelj.

Prepovedane brošure in listi. Ministristvo za noirnanja dela je za našo državo prepovedalo brošuro »Geneza srbsko-črnogorskega vprašanja«. Brošura je bila tiskana v Rimu in je naperjena njena vsebina proti naši državi. Nadalje so prepovedani nastopni listi, ki izhajajo na Koroškem: »Kärntner Tagblatt«, »Freie Stimme«, »Bauern Zeitung«, »Villacher Zeitung« in »Klagenfurter Zeitung«.

Dosle so srečke državne loterije. Dobe se pri Slovenski eskomptni banki, Senenborgova ulica. Ker bode naval velik, zasigurate si takoj srečko, da ne ostanete brez nje. Polovica srečk bode izrežana. Glavni dobitke 4.000.000 K. Natančnejša

pojasnila daje drage volje goraj imenovana banka.

Stavka v Skopliju. »Tribuna« javlja iz Skoplija: Delovodje in pisarji skopljanske občine so prenehali z delom. Kakor poročajo, so storili isto tudi delovodje ostalih občin v skopljanski okolici. Seveda je tudi nekaj izjem. Včeraj so imeli delovodje sestanek.

Po svetu.

— Naslov avstrijskih ministrstev. Z dnem, ko stopi v veljavo temeljna ustava (10. novembra) bo imela državna pisarna naslov zvezni kancelarski urad. Drugi državni uradi se bodo imenovali zvezna ministristva. Dosedanji državni tajniki bodo nosili naslov zvezni ministri, dosedanj državni podtajniki pa naslov državni tajniki.

— Proti okupaciji ruškega ozemlja. Odbori nemških strokovnih organizacij so se odločili, da bodo objavili protest proti vojaškim pripravam Francije, ki namerava zasesti ruško ozemlje. »Taka okupacija bi bila usodeporna ne samo za Nemčijo, ampak za Evropo sploh«, pravi protest in pozivlja nadalje proletarijat celega sveta, da nastopi solidarno z nemškim delavstvom.

— Socialistični poslanci na Bavarskem so dosegli, da je bilo obsedeno stanje ki so ga proglasili reakcionarno, ob priliki komunističnih zmešnjav 1. 1919, odpravljen.

— O Viljemu govore. »Daily Chronicle« piše, da bi prišlo do vojne, če bi hoteli Holandsko prisiliti, da izroči bivšega nemškega cesarja. Tako bodo morali za vezniški pač počakati, dokler se Viljemu ne »zljubi« povrniti se v Nemčijo.

— Venizelos popušta. V parlamentu je odgovoril na izjavo vodje nacionalistične stranke Gumarisa, da se popoknoma uklanja narodovi volji v zadevi domastičnega vprašanja. V slučaju, da zasede prestol, bivši kralj Konstantin, bi prišlo do ostrih notranjih bojov. — Tu nam je zastalo pero, nič več ne vemo, če smo »mandelci« ali »vajbelci«, kakor tudi ne vemo, kako se zлага zadnji Venizelosov pristavek z njegovim prejšnjim »prepuščanjem«.

— Venizelos se ukloni »narodovi volji« tudi v zadevi zborniških volitev. Če propade, se popolnoma odtegne političnemu življenju. Razumemo, da bi v tem slučaju ne imel ničesar več govoriti. A ekselencia Mile? Kaj bi pa ta napravil, da se mu kaj takega neomega pripeti? Zanjčje je poslal gorenjemu komandantu brzojavko ob priliki krajeve smrti, nekako: »Potrjem srce in hitim vašemu blagorodu izraziti svoje sožalje.« — Kaj bi samo hotel, gospod Mile? Bežite, bežite!

— Šel irške policije Smith je odstopil, ker ne odobrava nediscipliniranost britske oborožene policije na Irskem. O Smithu smo poročali svojčas lepe stvari, saj je ravno on povzročitelj vseh zverstev, ki jih je uganjalo britsko špiceljstvo na Irskem. Ali ga je sedaj sram svoje brezvestnosti?

— Perzijski kabinet je demisijsional, ker so bili perzijski kozaki pri Reentu potolčeni. — Kako pa dr. Mile Vesnić? Ali nismo bili tudi mi potolčeni na Koroškem, ob Jadrani, v Albaniji it. itd.? Ali mu še ni dovolj moralnih mackov — kaj mackov: tigrov, pravimo! — Katero smo doživeli po njegovi zaslugi v zadnjem času? Taka nesramna mentalita!

— V reprezentacijski zbornici Zedinjenih držav je sedaj 293 republikancev, 138 demokratov, 1 socialist in 3 pristaši drugih strank. Republikanci s. pridobili 61 sedežev.

Kulturni vesnik.

Repertoar gledališča v Ljubljani. Drama: sreda: zaprt, četrtak: Zlata jesen, petek: Podbevskov recitacijski večer, sobota: Figaro se ženi, nedelja: Figaro se ženi, ponedeljek: zaprt. Opera: sreda: Rigoletto, četrtak: Lepa Vida, petek: zaprt, sobota: Dalibor, nedelja: Lepa Vida, ponedeljek: zaprt. Ruski člani drame pripravljajo eno- dejanke Čehova: Medved, Snrubač, Jubilej in Kirurgija. Opera pripravlja Vesele žene windsorske.

XVIII. umetniška razstava v Jankovičevem paviljonu se otvori v četrtak 11. t. m. ob 11 dop.

Za tiskalnika belgrajske opere je imenovan pisatelj Teodor Manojlovič.

Mladinsko slovo. Izšla je lepa mladinska knjiga, drugi del »Českih pravilic« Božene Nemčeve. Knjigo je priredil dr. Ljudevit Pivko že leta 1914. In jo podaril Sokotu v Mariboru, ki jo je izdal sedaj kot 9. zvezek svoje knjižnice. Mladina bo rada čitala krasne pravilice, ki so pisane v vzorno lepem jeziku. Knjiga se dobiva edino le pri Sokotu v Mariboru (pri g. Franu Majerju, trgovcu, Glavni trg), vezan izvod 12 K, broširan 10 K (po pošti samo po povzetju). Knjigo toplo priporočamo.

»Učni listi«, srbsko - hrvaško - slovensko štivo s tolmačem in slovnico so začeli izhajati v Ljubljani. Prva številka je pravkar izšla in obsega 8 strani. »Učni listi« so namenjeni učenju srbsko - hrvaškega jezika, tako za zasebnike kakor tudi

za šolsko mladino. Obsegajo čtivo iz hrvaškega leposlovja, slovar in slovnico. Kdor se hoče priučiti čiste in pravilne srbo - hrvaščine v govoru in pisanju, bo rad segel po teh zgledno urejenih listih, ki bodo izhajali dvakrat na mesec. Listi so v knjižni obliki in se jih bo dalo vezati v knjigo. Naročajo se v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2-II ali Domobranska cesta 7. Letna naročnina 60 K; plačuje se mesečno.

Gospodarstvo.

— Ljubljanski trg. Pret, teden je bil trž, promet zelo slab. Meso je ostalo pri starih cenah. Tel. mesarji so pričeli vsled pomanjkanja blaga radi nizke cene štrajkati tako da pride zelo malo telečjega mesa na trg. Interesenti se opozarjajo, da se ne bo dovolilo podražanje telečjega mesa, ker ni nikake garancije, da bi doseglo povisane cene za 2 K dalje časa trajajoči uspehi, nasprotno je pričakovati potem zopetnega skoka. Cena telečjemu mesu za trg bo ostala 22 in 20 K. Cena pitanih prašičev se drži vsled konstantnega izvoza še vedno na isti višini. Cena živih volov je znatno skopila vsled živahnega izvoza govejega mesa v Nemško Avstrijo. — Sadje ljubljanskega trga je vsled nizke cene v primeri z nakupno ceno po Sloveniji prav slabe kvalitete. Interesente opozarjamo, da točno ne bo dovoljeno povišanje cen, ker bi imele to izvanredno slab učinek za prihodnje

meseca. Kmečki sadni trg je ostal živahen; cena se giblje med 3.50 K do 5 K za kg lepih jabolok. — Trg zelenjave je bil omejen na najnujnejše predmete in je ostalo vse pri prejšnjih cenah. — Pritožbe radi slabe moke so ponehale. — Današnje cene špecijerskega blaga so sledeče: Portoriko kava 94 K, Santos 66 do 76 K, Rio 60 do 64 K, žgana kava I. vrste 112 do 116 K, II. vrste 96 do 100 K, III. vrste 76 do 80 K, sladkor v kockah 72 K, riž I. vrste 36 K, II. vrste 32 K, namizno olje 62 do 72 K, jedilno 52 do 54 K, sol 8 K, cel poper 72 K, mlet 80 K, paprika 40 K, sladka paprika 90 kron, 1 liter petroleja 24 do 26 K. Testenine I. vrste 24 do 26 K, II. vrste 18 do 22 kron.

— Razdelitev podonavskih moulterjev. Uradno se poroča: Medzavezniška poslatniška konferenca je priznala republiko Avstriji od bivšega avstroogrskega donavškega brodograja 4 patrone čolne, in sicer dva po 60 in dva po 126 ton. Oseba, ki je odposlana v Jugoslavijo v svrhu, da prevzame Avstriji odločene čolne, dospel 10. t. m. v Novi Sad.

— Kvarnerska rogenca je dovolila izvoz v Jugoslavijo.

— Amerika ne namerava obdržati zaplenjeno imetje podanikov iz sovražnih držav. Kar je tudi pravično, toda ne gre se za to, da »ne namerava«, ampak čimprej »povrne«.

Volilni boj v Sloveniji.

Volilca Janeza Patriotiča težave.

Rodoljubni Janez Patriotič preživlja veliko krizo. Zadnji dnevi so zanj dnevi brikih in težkih bojov. Je Janez zelo ponosen, ker je »volilec za konstituant«. S ponosom dviga glavo in njegovo srce je kipeče v borbi za velike ideje. Od vseh strani mu pa sedaj done bobneči glasovi velikih programov. Janez čita pazljivo vse oklede, programe in manifeste; kandidira pa mu pošiljajo laskava vabila na njih shode, vabila, vzhicena domoljubja in velikih idej. Kako je Janez Patriotič vznemirjen in počasn, kadar čita: »Gospod volilec! Prišel pa je Janez Patriotič na težko razpotje. Bombardiran od vseh strani po raznih programih se ne more odločiti za — državotvorne stranke. Janez Patriotič onahuje. Težke misli misli. »Demokrati so pridni, Krasen, jasen je njih državni program.« »Samo... kapitalizem!« Janez se zdrzne. Dalje: »Klerikalni program je velik, zanosen. Gosar je naše gore liste!... Samostojni kmetje? Dalje stranka, nova in nekompromitirana, stranka Nesese. Tudi ta ima moč?« ... In dalje? Janez Patriotič si je zatrdil oči: socialisti demokratije — ti med-narod-neži. Apaga satanas? Po dolgih razmišljanjih si je včeraj Janez Patriotič izmisli naslednji sistem, po katerem se bo odločil za glasovanje na dan volitev, v nedejo 28. t. m. Stranke je razvrstil in patetično proglasil: »Danes sem odločen demokrat, jutri klerikalec... dalje samostojnež, dalje vnet zagovornik stranke Nesese, potem?« ... Tu je postal nervozen. »No potem socialisti demokratije... Kako bo pa glasoval Janez Patriotič, poročamo po končanih volitvah.

Značilnost V sobotni »Novi Pravi« čitamo, da so imeli narodni socialisti v Šiški shod. V poročilu beremo med drugim, da je bilo na shodu veliko komunistov, ki so pa ostali mirni. Ali ni to čudno, da so na shodu NSS komunisti mirno poslušali, dočim hodijo na shode soc. dem. stranke razgrajati? Ali ni to najlepši dokaz, da so komunisti navadno plačanci buržoazije, podkupljeni za to, da zanasajo razdor v delavske organizacije? Delavstvo izpregle!

Opazovalec.

Komunistični shod v Kosezah. V nedejo 7. t. m. ob 13. uri se je vršil tu pri Zrimski volilni shod komunistov. Do 16. ure ni bilo več udeležencev kot nekaj radovednih »socialipatriotov«, trije kmetje SKS in premislile — en sam komunist. — Ne, gospod Curialek ni naj oprost, ker sem na njega, sklicatelja shoda, pozabil, ravnotako na poročevalca Zorgo. Zorga se je s svojim govorom zelo pridil, kajti zelo lepo nam je z besedami naslikal v duhu položaj delovnega ljudstva v sovjetski Rusiji. Zamislil se je v bodočnost —, bical je nadalje klerikalce, liberalce, a s kolom je udaril po socialnih demokratih. Svoj govor je imel na podlagi volilnega manifesta ISDS, katerega si je tudi osvojil, citiral večkrat R. P., govoril o evropski federalistični republikit itd. O komunističnem programu in taktiki je molčal. K be sedel se je oglasil navzoči s. Sirca, ki je izpodbil predgovornikove trditve o silajnem položaju delovnega ljudstva v sovjetski Rusiji, ožigosal izdajalsko razdva jalno delo »komunistov«, pribil dvoličnost komunistične politike, ki zahteva strog centralizem, a naenkrat nastopi komunist Zorga za federalizem. Govoril je tudi gosp. Černe iz Zgornje Šiške od SKS. Zaključni govor je imel zopet Zorga. Govoril je o bolu s kroglicami 28. novembra, o vedno govoreni nasilni socialisti revoluciji je molčal. Zelo je bil razburjen radi dejstev, katere je ugotovil s. Sirca, začel je opla-

tati, zavijati in sumničati, kar znajo samo taki Zonglerji. Amerikanski dolarji mu tudi niso dali spati. Navzoči so se mu pomilovalno smejali, na koncu te lepe zabave pa so želeli došleem lahko noč in »boh lonaj« za zabavo. Gospodje iz konzulata na Turjaškem trgu naj si pa zapomnijo, da bo delavstvo občine Zg. Šiška ostalo v volilnem boju na strani ISDS in za njo tudi 28. novembra glasovalo — kompaktno.

»Slovenec« bi rad pozvedel za volilno sleparijo. »Slovenec« je dognal v eni zadnjih števk, da se godijo velike sleparije oziroma zloraba z volilnimi imeniki in novicami, da naj se vse take stvari takoj naznana njegovemu tajništvu. Da se godijo velike nerednosti, mu takoj potrdimo. Naznaniamo pa tudi, ker želijo vedeti, da so se take nerednosti v polni meri godile in se še dogajajo in to ravno tam, kjer so občine v rokah klerikalnih županov. Naj »Slovenec« in »Večerni list« porineta enkrat svoj nos v take županjske urade na pr. v občinski urad Pameče, okraj Slovenjgradec, in pošteno navile usesa župana klerikalca g. Antona Pogač, ki ni dopustil prepisa vol. imenika. To je samo en slučaj, ki mu ga navajamo. O tem, kar se je pa godilo ob volitvah v agrarne odbore, bomo do pa že še pisali.

Narodni socialisti. ki so v nedejo imeli v Ljubljani v hotelu »Uniq« shod z hando, so povedali da bo mesto odstonvšega dr. Rvbafa kandidiral pri njih mariborski advokat dr. Ravnik. Na shodu je njihov kandidat Prandner tudi povedal da bi narodni socialistov ne bilo če bi socialistna demokracija bila le malo bolj narodna. Mi pa pravimo: Narodni socialistov bi ne bilo če bi ti socialisti bili količkaj socialistični. Če se omenimo, da so se narodni socialisti v prvi vrsti navduševali za militarizem da predno potem na krvavo vojno smo povedali vse. Vsled tega so oni tudi brniti republik!

Kandidatna centrumaških socialistov v Zagrebu. Kot nosilec kandidatne liste centrumašev v Zagrebu kandidira Milo Radošević, voditelj huvarskih centrumašev. Zdi se, da je komunistični pokret na Hrvaškem že precej skrahiral.

Stara garda še neče v pokoj. Iz »Riče« nasnemamo, da so demokrati v Krasnovasem okrožju novuili kadituro ministru Pribečeviću. — Na demokratski listi v srem-ski županiji bo »flouriral« na vsel pritiki g. Draškovič njegov »proti-kandidat« na radikalni listi bi bil rad g. Nikola Pašič. — Tako tako, nevihta se nobira tam gor znad Morave v daljavi se že (še!) hlskalo častilivne ploše stare garde hvata bogu da imamo na vsaki krtni zvonove. vsled česar smemo unati, da ostane vse samo pri oromenju a toče ne ho.

Nosilec radikalne liste za skopljansko okrožje je ministriki predsednik dr. Vesnić.

Glavni kandidati srbske radikalne stranke. Nikola Pašič bo kandidiral kot nosilec radikalne liste v Banja luki in e Sremu. St. Protiv v niškem in kruševackem okrožju, Vesnić v raško-prizrenskem in v tuzlanskem okrožju. Marko Trifkovič v Hercegovini. Aleksa Žulović v bñrajskem. Stanković v bñhaškem. dr. Srčić v Sarajevskem. Nastav Petrovič v maravskem. Jaša Tomić in Steva Mikalčić na v som-borsko-banajskem okrožju.

SANJAČI.

Pred sto leti je bil Sanjač, ki je rad sanjal o neumnih rečeh. Zase se ni brigal, pač pa je vedno vitkal svoj nos v stvari, ki ne prinesejo človeku nobenih obresti. Njegov sosed, ki je bil praktičen človek, je sovražil sanjača.

Ni čuda, da ga je sovražil! Sanjač je govoril, da bi bilo dobro ujeti strelo, ki se vije v oblakih in včasih udari v zemljo, in jo upreči, da bi vlekla vozove, dvigala skale in težki tovor ter nosila pošto. Izprva je sosed menil, da ima opraviti z navadnim norcem; ko je pa naš Sanjač dobil nekaj sumljivih ljudi, ki so mu pritrjevali, je dejal, da je nevaran.

Sanjač je tudi hotel, da bi se ulela para, ki puhti iz lonca. Kaj boš s paro, bedak? — je vprašal modri sosed Stiskal o brem in pritisil, da bo gonila voz, celo vrsto vozov, ladje, sesalke, velika kovaška kladiva in druge reči, — je odgovoril Sanjač.

Sosed je mislil na soprogo, ki nhaja iz lonca na ognjišču in se pristrčno smejala, ta ho vlekla nekaj! Sanjač pa je bil silno zgovoren kot so navadno vsi pokvarjeni ljudje. Rekel je, da bo voz, ki ga bo ponila para, lahko dirjal deset milj na uro. Pomislite, deset milj!

Sosed se je prijel za trebuh. Deset milj? Zaboga, kdo se bo pa vozil na takem vozu? Človek umre od piša, ki nastane vsled takega drvenja! Pripoveduj to svoji stari materi, Sanjač.

Sanjač je sanjal dalje. Zasanjal si je življenje svobodnega kmeta in prerokoval, da gradovi razpadejo v prah. Ali se mu je bledelo? Kako more kmet sploh živeti brez tlake? Tako je bilo od nekdaj in tako bo.

Sanjač je tudi o politični demokraciji. Kakšna zver je to? So li ovsnene pleva ali je gramoz? Sosed je lahko vzel oboje. To je država, v kateri tudi mi, navadni smrtniki lahko delamo postave, — je pojasnjeval Sanjač. Izbrali bomo izmed nas

ljudi in jih poslali v glavno mesto, kjer bo vladar delal vlado z njimi.

Norost! Čemu je pa Bog dal cesarja? Kdo je še sploh kdaj na svetu delal postav razum cesarja in kralja in kdo jih bo?

Sanjač pa ni miroval. Pride čas — tako je kvasil — ko bodo ljudje, ti in jaz in naši sosede, živeli brez cesarja.

To je bilo že preveč. Zgodovina nam ni zapisala, kaj se je zgodilo s Sanjačem. Morda je umrl na natezalnici, lahko pa tudi na vesalih. Mogoče so ga ubili njegovi sosede, ki so trdno verjeli, da je Sanjač v zvezi s hudicem, in njegovo truplo so vrgli v reko. Dosti sanjačev je šlo s sveta po tej poti, toda zgodovinarji niso sanjači, da bi zabeležili vse malenkosti. Izjema je bila le tedaj, ako je Sanjač izdihal na križu ali z razbeljeno železno krono na glavi.

Sanjač ni mrtev! Pred stotisoč leti je živel Sanjač, ki se je zelo zameril svojim kratkonogim dolgorokim in kosmatim rojakom. Tako jih je užalil, da so ga ubili in požrli. Delal je namreč, da bi bila skledala pečene glave boljša kot pa prazna školjka, katero vržejo morski valovi na breg. Mi, njihovi vi soko civilizirani potomci jim lahko oprastimo ta greh. Najbrže niso razumeli Sanjača svojih dni, kajti njihov jezik je imel komaj petdeset besed in za pečeno glavo se ni bilo primernega izraza. Toda Sanjač, dast ubiti in prebavljen, ni umrl...

Sanjač še živi. Neprenehoma sanja in jezi sosede. Sosede umirajo in izginjajo, kakor da jih ni bilo, Sanjač pa pesti božji mir in zadovoljnost.

Srečamo ga v nesrečnem času, ko so se izpolnile grde sanje o odpravi telesnih sužnjev. Dvesto let je vladal božji red v gospodarstvu. Naenkrat pa pride Sanjač na krmilo vlade in po par letih so sosede spoznali, da se ni svet podrl in da se lahko izhaja brez gospodarjev z živim blagom.

Hvala bogu! Zdaj bo enkrat mir. Železnica je prestala izkušnjo, z brzolavom

smo se tudi sprijaznili — in še kako nam je prav prišel, nisi se motil, Sanjač! — topovi so izpopolnjeni, cestni promet in konjski blavec imata volilno pravico, dovolj je!

Ne bo miru, ne! ... Ni dovolj!

Kaj si pa zdej zasanjal, vragji Sanjač? Zasanjal sem to-le: Kakor je vladarja države nadomestil državljani, tako mora vladarja tovarne nadomestiti delavec. Demokracija v politiki je mrtva brez demokracije v industriji. Proč z avtokracijo v vseh oblikah!

To je nemogoče!

Da — vse je nemogoče, kakor se prvič zasanja. Politika država je bila tudi nemogoča in ravno tako je bila svoboda kneta in zaporca. Železnica je bila nemogoča, telefon in volilna pravica za državne zore: kaj ni bilo nemogoče? — Kaj so rekli Sanjaču, ko je govoril o letalu? Ali mu niso zelo modro zabrusili: Ti, kdaj pa je bog dal človeku peruti?...

Ni ne pomaga: sosede niso še danes prepričani, niti ne bodo nikdar. Stotisoč let že cepajo v grob s trdno vero v srcu, da edino oni imajo prav.

Evo naših sosedom! Do pičice so podobni svojim očetom in pračetom, ki se vlečejo v ravnih in krivih črtah skozi tisoč generacij. Misliše si človeka, ki se drži z obeh rokama za stremena na škornjih in vleče in vleče, da bi se dvignil s tal. To so oni, ki jim je v krvi, da linčajo Sanjače. Tako jih je naslikal Upton Sinclair — in bogami dobro jih je pogodil.

Sto let od danes bodo linčarski sosede zmešani z nečimurnim prahom njihovih sosedom iz kanibalske dobe in njihove modre pridige bodo ljudi ravno toliko zanimale, kakor danes nas zanima lajanje psa, ki je pred sto leti dobil brec na Starem trgu. Znan jim bo pa Sanjač iz leta 1920, kajti njegov spomenik bo stal pred zbornico v glavnem mestu svetovne federativne industrijske republike.

Čujte, nezavedni in zakrknjeni! Zastonj je apelirati na vas, da se sprijaznite

s Sanjači. V vaši krvi je, da jih sovražite, tepete in valiate v blatu. Ako bi delali drugače, potem bi sami bili Sanjači, ampak to vam ni zapisano. Zato nadaljujte! Nažite se Sanjačev! Mislite si, da ste praviki, izvoljeni naroda, odrešeni domovine, dobrotniki ljudstva, pravičniki in od Boga poklicani voditelji — vse drugo pa naj vam bo sodrga. Tako so delali vaši predniki pred stotisoč, tisoč in sto leti — toda kdo se jih spominja? Evo, to je vaša kazni! Zriš so, kakor so žrli volkovi njihove dni. Ali morete povedati, kje počivajo volkovi?

Sanjači žive, in to je sreča za človeštvo.

Imenujmo jih tako — da bodo hneli linčarski sosede saj eno zadoščenje — in kor jih razumemo, pojdemo za njimi! Blagor mu, kdor jih razume, kajti on bo živel z njimi.

Ivan Moleh.

Sport.

Prvenstvena tekma Marja i S. K. Celje v Celju se je končala z zmago Marje v razmerju 13 : 2.

Prvenstvena tekma Primorje : Hermes 2 : 0 (0 : 0). Na blatnem terenu in v dežju odigrana igra se ni mogla preveč razviti. Hermes je bil v slabi formi in tudi Primorje ni manjkalo rezerv: zato igra

zelo enostranska. Razvila se je deloma v drugi polovici; tu sta tudi padla vsled lepših centrov desnega krila Primorja dva gola proti Hermesu, ki je s tem izgubil šance na prvenstvo drugorazrednih klubov. V premoči bil skoro Hermes. Pri Primorju sta bila izvanredno dobra vratar Bar in desno krilo (rezerva). — Koti 4 : 1 v prid Hermesu. Sodnik g. Vodišek dober. Publike okoli 80. Jus.

Spominjajte se voljnega sklada!!

NAJNOVEJŠE BROŠURE:

Abdus. Naša gospodarska in socialna vprašanja. Cena 4 K.

Eno leto v Narodnem predstavništvu v Beogradu. Cena 6 K.

Majski spis (za leto 1920) Cena 3 K. Marks - Engels: Komunistični manifest. Cena 2 K.

Čitate, razširjate te zanimive knjižice.

Naročajo se v upravi »Napreja«, Ljubljana, Franciškanska ulica 6.

Izdajatelj: Ivan Milnar

Odgovorni urednik: Jak Vehovec.

Otvoritev trgovine.

Domača tvrdka

SNOJ & MODIC

naznanjata, da otvorita v sredo, 10. t. m. v hiši Mestne hranilnice prej Benedikt Prešernova ulica svojo

manufakturno trgovino

ter se s tem obvestilom slavnemu občinstvu najtopleje priporočata. Cene solidne.

Harmonika, dobro ohranjena in umešana, rika ali stroj za vrtavanje vijakov na cevah (Gewindschneidmaschine) je naprodaj. Naslov se pošlje v upravi Napreja.

Javna dražba.

Prodaja se bo 12. nov. 1920 od 9. ure naprej v Ljubljani na Celovški cesti (pivovarna Unio) št. 153 razno pohištvo, preproge, civilna in vojaška obleka, razno perilo in čistiška oprema, čevlji, razna posoda, leseni, pleteni in usnjeni potni kovčegi, sedla s konjsko oprmo, trije t. d. in en voziček (koleselj).

Oblastveno konces. informacijski zavod Drag. Beseljak

v Ljubljani. Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerno.

Splošna ključavničarska in mehanična delavnica se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pisalnih in živalnih strojev, kontrolnih blagin itd. Fr. Lebar & L. Tišler Jenkova ulica 9.

Najceneje! Zelo uspešno! Najceneje!

Inserirajte v „NAPREJU“

Najnižji tarifi! Največji popusti!

Priporočila se tvrdka

Jos. Petelinc, Ljubljana,

Sv. Petra nasip štev. 7

tovarniška zaloga šivalnih strojev

v vseh opremah za domačo rabo, originalni Singerjevi cilindri veliki in mali, za čevljarje, posamezni deli za cisterne, igle, olje za stroje na debelo in drobno.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skaboform“. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolico

Rihard Sušnik pri „Zlatem jellenu“ IV., Marjini trg.

Citajte veleznanimivo študijo Dr. Oto Bauer - Uratnik

POT K SOCIJALIZMU.

Cena K 2.—

Naroča se v upravi „NAPREJ“.

Kupim vsako množino

cinkainsvinca

po najvišjih cenah.

M. Ussar, kleparnica, Maribor, Schillerjeva ulica 17.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 18. ure

in jih obrestuje po čistih

4 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadrugnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročitvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Memice se eskontuajo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

ZLATOROG MILO

Prva mariborska tovarna mila preie C. Bros, Maribor

ima 66 % masčobne kisline in je izdelek samo prvovrstnih sirovin.

Glavno zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana,

Gospodarska cesta 7.

— Dainška stavica — 50.000.000.

Glavnica z rezervami okroglo K 95.000.000.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Ljubljanska kreditna banka

— Brzojavni naslov: Banka. — v Ljubljani. — Telefon štev. 261. —

Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter bančna ekspozitura v Ptouju.

Rezervni fond okroglo K 45.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira vse vrste poslovanja in vlaganja — vsakovrstne kreditne.